

Årsrapport 2021

ULANDSSEKRETARIATET – DTD
DANISH TRADE UNION DEVELOPMENT AGENCY

Årsrapport 2021

Udgivet af Ulandssekretariatet
– Danish Trade Union Development Agency
Islands Brygge 32D, 2300 København S
Telefon: 33 73 74 40
Email: mail@dtdda.dk
www.ulandssekretariatet.dk
Redaktion: Julie Hjerl Hansen
Ansvarshavende redaktør: Mads Bugge Madsen

Årsrapport 2021 har bl.a. bidrag fra Henrik Lomholt Rasmussen, Astrid Sandvad Kudahl, Jacob Rosdahl, Julie Hjerl Hansen.
Produktion: Ægir
Oplag: 600 eks.
Foto: Forside, side 3 og bagside: Emil Hougaard Bertelsen, side 2: Carsten Snebjerg.

Vores bidrag til Verdensmålene

I 2016 trådte FN's 17 Verdensmål i kraft. Målene skal frem til 2030 sætte kurs mod en mere bæredygtig udvikling for både mennesker og planeten, vi bor på. Ulandssekretariatets arbejde bidrager til Verdensmålenes opfyldelse i vores partnerlande. I Årsrapport 2021 har vi angivet, hvilke mål vores resultater er med til at opfylde. Samlet bidrager vi især til målene:

Om Ulandssekretariatet

Ulandssekretariatet blev etableret i 1987 af Danmarks to største hovedorganisationer LO og FTF. I begyndelsen handlede aktiviteterne om solidaritetsarbejde for at fjerne apartheidregimet i Sydafrika og støtte den forbudte sydafrikanske landsorganisation COSATU.

Ulandssekretariatet er i dag den danske fagbevægelses professionelle udviklings- og bistandsorganisation med 16 ansatte i Danmark samt danske rådgivere og lokalt ansatte over hele verden. I 2018 gik LO og FTF sammen i Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), og Ulandssekretariatet fik et nyt engelsk navn: Danish Trade Union Development Agency – DTDA. Ulandssekretariatet er i konsortium med 3F og Dansk Industri om et strategisk partnerskab med Danida, og arbejder desuden sammen med Dansk Industri i Dansk-Arabiske Partnerskabsprogram under Udenrigsministeriet.

Ulandssekretariatet arbejder for en grøn og retfærdig omstilling med fokus på jobskabelse og -sikkerhed, om-

skoling til nye teknologier samt sociale sikkerhedsnet. Udgangspunktet for sekretariatet er fagbevægelsens værdigrundlag og det faglige nationale og globale netværk. Ulandssekretariatet arbejder målrettet, inden for Anstændigt Arbejde-dagsordenen, på fire overordnede temaområder:

- At skabe ordentlige job.
- At sikre arbejderes rettigheder.
- At skabe sociale sikkerhedsnet.
- At sikre dialog og forhandling.

Dermed styrker dansk fagbevægelse kapacitetsopbygning og fortalervirksomhed hos faglige organisationer i udviklingslandene, så de kan udfylde deres demokratiske rolle på arbejdsmarkedet og bidrage til bæredygtig vækst og beskæftigelse.

Med verden som læreplads

I efteråret 2021 sendte Ulandssekretariatet atter seks danske landbrugsmaskinmekaniker-lærlinge i praktik på arbejdspladser i Tanzania. Sammen med deres tanzanianske kollegaer reparerede lærlingene traktorer og andre maskiner. De oplevede, hvordan de kunne gøre en forskel for de lokale, der havde brug for at få repareret maskinerne, så markarbejdet kunne fortsætte. Og de oplevede, hvordan de med deres høje faglighed fra erhvervsuddannelsen i Danmark kunne lære fra sig.

Med i bagagen hjem har lærlingene ikke alene fået en oplevelse for livet. De er også vokset fagligt og personligt. De seks lærlinge fortæller blandt andet, at turen har givet dem mere selvtillid, lært dem at tænke ud af boksen og arbejde selvstændigt.

For fagbevægelsen er det vigtigt at vise danske unge, at man med en faglig uddannelse i rygsækken kan drage ud i verden og gøre en forskel – og samtidig blive endnu bedre til sit fag. Det gælder uanset, om man som mekaniker, elektriker, kok, pædagog, sygeplejerske eller SOSU-assistent tager ud og deler sin faglige kunnen og på den måde bidrager til det globale fællesskab. Samtidig kan muligheden for at komme ud i praktik være med til at gøre erhvervsuddannelserne endnu mere attraktive for danske unge – og det er vigtigt i en tid, hvor prognoser viser, at vi kommer til at mangle omkring 99.000 faglærte i 2030.

Bente Sorgenfrey
Næstformand for FH
Formand for Ulandssekretariatet

I Ulandssekretariatet var et af højdepunkterne i 2021 derfor, at vi i december fik tilsagn om, at vi allerede fra 2022 i partnerskab med Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde (CKU) bliver forvalter af en ny pulje under Danida, som vil gøre det muligt over de næste fire år at sende langt flere unge ud i verden. Med den nye pulje kan uddannelsesinstitutioner sammen med civilsamfundsorganisationer og andre søge op til 900.000 kroner til at skræddersy ophold for unge, der ønsker at prøve kræfter med deres fag ude i verden. Det er godt nyt – både for de unge, der kan se frem til spændende og lærerige faglige udfordringer, men også for hele det danske samfund, som har brug for, at endnu flere får lyst til at tage en faglig uddannelse de kommende år.

På de næste sider kan du læse om nogle af de andre vigtige resultater, Ulandssekretariatet har opnået i 2021, hvor vi sammen med vores partnere i Mellemøsten, Afrika, Asien og Latinamerika har kæmpet for ordentlige job, arbejderes rettigheder, stærke sociale sikkerhedsnet og dialog og forhandling. Der har været nok at tage fat på, for coronakrisen har ramt arbejdsmarkedet hårdt i de lande, vi arbejder i. Vejen ud af coronakrisen går især via dialog og forhandling, hvor arbejdsmarkedets parter og regeringer sætter sig sammen rundt om forhandlingsbordene og finder holdbare, fælles løsninger. Det var vigtigt i 2021 – og det bliver mindst lige så vigtigt i det år, der kommer.

God læselyst!

Jørgen Juul Rasmussen
Formand for Dansk EI-Forbund
Næstformand for Ulandssekretariatet

Vedtagelsen af otte ILO-konventioner gavner bl.a. arbejdere i Sierra Leones uformelle økonomi. Foto: Eva Tabor.

FN's Verdensmål

8 ANSTENDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST

10 MINDRE ULIGHED

16 FRED, RETFÆRDIGHED OG STÆRKE INSTITUTIONER

SIERRA LEONE

Migranter og sårbare arbejdere opnår bedre beskyttelse

● Sierra Leones fagbevægelse har stor andel i, at det vestafrikanske lands regering i 2021 har vedtaget otte ILO-konventioner og en såkaldt ILO-protokol, som blandt andet skaber bedre forhold for migrantarbejdere og hushjælpere i landets store uformelle økonomi.

"Vi har arbejdet hårdt – og tæt sammen med regeringen – for at få indført disse redskaber og glæder os nu over, at vores indsats og kampagne har båret frugt. Det vil gavne landets arbejdere og giver et godt grundlag for at arbejde videre med at få opdateret vores forældede arbejdsmarkedslove," siger Max Conteh, der er generalsekretær for Ulandssekretariatets partner i Sierra Leone, landsorganisationen Sierra Leone Labour Congress (SLLC).

Sikrer migrantarbejderes rettigheder

Tre af de vedtagne ILO-konventioner omhandler migrantarbejdere, og dem har SLLC arbejdet hårdt for at få stadfæstet.

Migrantarbejderne i Sierra Leone kommer typisk fra Guinea, Liberia og andre lande i Vestafrika og er en særlig udsat gruppe. Langt de fleste er beskæftiget i den uformelle økonomi – for eksempel som daglejere i byggebranchen, taxichauffører, fiskere, gadehandlere eller husarbejdere – og har hverken kontrakter, overenskomster eller aftaler om arbejdsmiljø.

90 procent af Sierra Leones arbejdsstyrke på cirka 2,6 millioner mænd og kvinder arbejder i den uformelle økonomi. Men hvor sierraleonerne ved for eksempel opsigelse eller sygdom typisk har et netværk at falde tilbage på, har migrantarbejderne lagt alt i hjemlandet bag sig og er helt uden sikkerhed, hvilket gør dem ekstra udsatte.

Øget organisering har givet politisk slagkraft

Det første officielle skridt i retning af bedre varetagelse af migranternes rettigheder blev taget, da Sierra Leones regering i oktober 2017 vedtog en national migrationspolitik, som SLLC pressede hårdt på for at få udviklet.

"At vi nu har fået godkendt ILO's konvention 97, 143 og 189 (som omhandler migrantarbejdere og husarbejderes rettigheder, *red.*) har stor betydning og viser vores styrke og indflydelse," siger SLLC's generalsekretær Max Conteh.

Styrken skyldes blandt andet, at SLLC i de senere år har formået at organisere op mod en halv million arbejdere i den uformelle økonomi. Det øgede medlemstal har givet SLLC tyngde og åbnet for tæt dialog og forhandling med regeringen.

Synergieffekt med andre Vestafrikanske lande

De otte ILO-konventioner og -protokollen træder i kraft 25. august 2022. ILO's generaldirektør Guy Ryder glæder sig over deres godkendelse:

"Det er aldrig sket før, at et afrikansk land har vedtaget så mange ILO-redskaber på en gang. Det viser Sierra Leones vilje til at forbedre vilkårene på arbejdsmarkedet og styrker landets forhold til ILO."

Desuden bemærker Guy Ryder, at de ni standarder ligger tæt op ad andre vestafrikanske landes tiltag til regulering af arbejdsmarkedet og har fokus på samme temaer: migrantarbejdere, tvangsarbejde, arbejdsmiljø og hushjælpere. Det kan give synergi og lover godt for en koordineret indsats for ordentlige arbejdsforhold i Vestafrika.

PAKISTAN

Forhandling og protest sikrer offentligt ansatte 25 % mere i løn

Store protester med tusindvis af offentligt ansatte lagde pres på regeringen. Foto: PWF.

● Den 11. februar 2021 gik tusindvis af offentligt ansatte fra hele Pakistan på gaden i hovedstaden, Islamabad. De var blevet forbigået i finansloven og snydt for en lønforhøjelse. Regeringen svarede igen ved at blokere vejene, affyre tåregas og arrestere op mod 200 lokale fagforeningsledere. Lokale og internationale medier dækkede demonstrationen, og voldsomme billeder blev delt på sociale medier. Men omkring midnat skete der noget: Der kom gang i forhandlingerne, og næste formiddag kunne regeringen sammen med fagbevægelsen – anført af Ulandssekretariatets samarbejdspartner PWF (Pakistan Workers Federation) og den nyetablerede sammenlutning af offentligt ansatte, AGEGA – annoncere en aftale, som bl.a. betød 25 procents lønstigning til offentligt ansatte. Samtidig blev de arresterede fagforeningsledere løsladt.

“Det var det samlede pres, der til sidst fik regeringen til at hæve lønnen,” siger projektkoordinator i PWF Shaukat Ali Anjum, som selv deltog i demonstrationen.

Tusindvis af offentligt ansatte på gaden
Han forklarer, at de offentligt ansattes

utilfredshed var en kulmination på flere måneders dødvande i forhandlinger mellem fagbevægelsen og regeringen.

“Da regeringen i maj 2020 annoncerede dens finanslov, var der ikke nogen stigning i de offentlige lønninger inkluderet i budgettet. Det er ellers almindeligt i Pakistan,” siger Shaukat Ali Anjum.

Skuffelsen blandt de offentligt ansatte var stor – ikke mindst, fordi Pakistan i kølvandet på coronakrisen oplevede en voldsom inflation. Derfor var en lønstigning til de offentligt ansatte afgørende for PWF, hvis medlemmer tydeligt mærkede prisstigningerne, når de f.eks. gik på markedet for at handle.

Lange forhandlinger før gennembrud

Som reaktion på den skuffende finanslov etablerede de offentligt ansattes fagforeninger alliancen, AGEGA (All Government Employees Grand Alliance), så de sammen kunne lægge pres på regeringen i Islamabad. Og forud for demonstrationen og den efterfølgende aftale gik flere måneders forhandlinger på både lokalt og nationalt plan.

PWF's generalsekretær, Zahoor Awan, som repræsenterede PWF ved forhand-

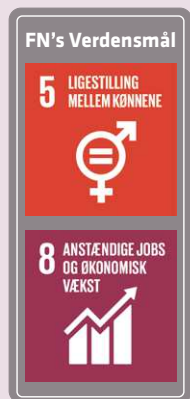
lingerne, er meget tilfreds med aftalen set i lyset af den økonomiske situation.

“Vi er tilfredse med aftalen. Det er første gang regeringen er blevet presset til at hæve lønnen uden om finanslovsforhandlingerne,” siger han og forklarer, at aftalen for den enkelte arbejder vil betyde en stigning på mellem 5.000 og 20.000 rupees om måneden. Det svarer i februar 2021 til 200-900 danske kroner.

“Regeringen har indvilget i, at denne lønforhøjelse og alle tidligere tildelte økonomiske tilskud bliver en del af grundlønnen, og at lønrammen for alle offentligt ansatte bliver opdateret. Det vil komme mange offentligt ansatte til gode i fremtiden,” siger Zahoor Awan.

Projektleder i Pakistan Workers Federation, Shaukat Ali Anjum deltog i protesterne. Foto: Shaukat Ali Anjum.

JORDAN

Bushra Al-Salman er første kvinde i toppen af landets fagbevægelse

● Første gang Bushra Al-Salman havde forhandlet en overenskomst i hus, var hun stolt. Efter lange forhandlinger havde hun, som repræsentant for det jordanske fødevareforbund, været med til at sikre forbedringer til arbejderne hos en stor yoghurtproducent.

Det var i 2010, hun var i starten af 30'erne og nyvalgt medlem af sit fagforbunds hovedbestyrelse. Nu manglede hun bare at skrive under.

"Jeg havde forhandlet aftalen sammen med vores formand," fortæller hun: "Men da jeg skulle underskrive den, mente de andre medlemmer af bestyrelsen pludselig ikke, at der skulle andre end formandens navn på."

Indtil da havde det altid været både formanden og den anden repræsentant, der skrev under. Men nu, første gang repræsentanten var en kvinde, mente hendes mandlige kolleger altså ikke, at repræsentanten skulle skrive under.

Heldigvis var formanden på hendes side, og hun endte med at sætte sin underskrift ved siden af hans.

En milepæl for kvinder i Jordan

I dag kalder Bushra Al-Salman underskriften

sin første sejr som kvinde i den jordanske fagbevægelse.

For nylig nåede hun så en ny milepæl – personligt, for kvinder i Jordan og for den jordanske fagbevægelse: Hun blev valgt som forkvinde for det jordanske fødevareforbund – og dermed blev hun den første kvinde i front for et fagforbund i Jordan.

"I Jordan er det ikke kulturelt accepteret at have en kvinde i en ledende stilling. Jeg fik kommentarer om, at det ville være dårligt for fagforbundets resultater, hvis de fik en kvindelig leder," fortæller hun:

"Selv fra mine egne kolleger i bestyrelsen fik jeg at vide, at jeg kunne lede en kvindekommité eller sådan noget, men ikke forbundet. Men mine ambitioner var større."

På det tidspunkt havde hun siddet i bestyrelsen i knap ti år, og før det var hun først supervisor og siden tillidsrepræsentant i en større virksomhed.

"Jeg forhandlede rigtig mange overenskomster, mæglede i konflikter mellem arbejdere og arbejdsgivere og deltog i flere af Ulands-

Bushra Al-Salman er valgt som ny formand for det jordanske fødevareforbund.

Foto: Eman Helal.

SE FILM

Bushra Al-Salman kæmper mod vold og chikane på Jordans fødevarefabrikker

sekretariatets faglige kurser, som jeg virkelig lærte meget af."

"Det var her, jeg fandt ud af, at jeg havde ambitioner om at blive leder," siger hun.

Kæmper for kvinders rettigheder

Spørger man Bushra Al-Salman til hendes største bedrifter, fremhæver hun især to overenskomststiftere med Nestlé og Miyahuna. Begge steder lykkedes det at skrive ILO's, Den Internationale Arbejdsorganisations, konvention C190, som garanterer retten til et arbejdsliv fri for vold og chikane, ind i overenskomsten.

Kun få lande har ratificeret konventionen, og Jordan er ikke et af dem. Og vold og chikane finder ifølge Bushra Al-Salman sted på mange arbejdspladser i Jordan.

"Kvinder i Jordan er bange for at tale om vold og chikane, og hvis de bliver udsat for noget, tør de sjældent anmelde det. Det er skamfuldt for dem. Ved at skrive deres ret til et arbejdsmiljø fri for vold og chikane ind i overenskomsten ved de, at de ikke skal skamme sig," siger hun.

COLOMBIA

Kampen for social retfærdighed fortsætter trods drab og dødstrusler

FN's Verdensmål

1 AFSKAF FATTIGDOM

8 ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST

10 MINDRE ULIGHED

Den 28. april begyndte en lang række folkelige protester i Colombia, bl.a. organiseret af fagbevægelsen.
Foto: Luisa Gonzalez/Reuters/Ritzau Scanpix.

● Død over alle (...) der kalder sig faglige og sociale ledere". "Vi vil vise jer, at det ikke er for sjov. Vi ved, hvor I holder til." Sådan står der i et brev, som det colombianske fødevareforbund SINALTRAINAL modtog i begyndelsen af august 2021. Dødsstruslerne, som er afsendt af den paramilitære gruppe De Sorte Ørne, skal tages gravalvorligt. I maj blev en 43-årig tillidsrepræsentant fra SINALTRAINAL, Felipe Andrés Pérez Pérez, fundet dræbt i byen Medellín.

Men SINALTRAINAL nægter at lade sig knægte af truslerne, og trods gentagne voldelige overfald og drab har Colombia fagbevægelse i 2021 kun intensiveret kampen for rettigheder og mod ulighed og fattigdom.

På gaden for lighed og retfærdighed

I april 2021 væltede titusinder af colombianere ud på gader og stræder for at vise deres utilfredshed. Anført af landets fagbevægelse – inklusiv SINALTRAINAL – demonstrerede de mod en skattereform som præsident Iván Duque havde lanceret. Reformen ville blandt andet gøre fødevarer og benzin dyrere. Det vel at mærke i en situation, hvor coronakrisen allerede havde kastet store dele af befolkningen ud i dyb fattigdom.

"Men det var blot dråben, der fik glasset til at flyde over. Den dybere årsag er de

yngre generationers totale mangel på muligheder for at opnå et værdigt liv. Det, der udløste den sociale opstand, var den akkumulerede mængde af uretfærdigheder og situationen under pandemien, hvor de fattigste har mærket elendigheden endnu tydeligere," siger kasserer i SINALTRAINAL, Juan Carlos Galvis.

Efter fire dages massive folkelige protester måtte den stærkt pressede colombianske præsident droppe reformen. Men det fik ikke protesterne til at dø ud – tværtimod, for med Juan Carlos Galvis ord havde skattereformen blot været den sidste dråbe, der fik colombianerne til at gå på gaden. Protesterne fortsatte derfor måned efter måned med forøget styrke.

Vanskelige kår for fagbevægelsen

Selvom de store demonstrationer viser en massiv folkelig opbakning til fagbevægelsens kamp for social retfærdighed og mindre ulighed, gør de konstante trusler og overfald på fagforeningsmedlemmer det yderst vanskeligt for SINALTRAINAL og resten af den colombianske fagbevægelse at rekruttere nye medlemmer. Arbejderne frygter ganske enkelt at melde sig ind.

For at støtte SINALTRAINAL's svære arbejde med at organisere flere medlemmer og derigennem fremme bedre

arbejdsforhold i Colombia har Fødevareforbundet NNF via Ulandssekretariatet siden 2019 støttet det colombianske fødevareforbund. Med støtten har SINALTRAINAL blandt andet uddannet 50 nye tillidsrepræsentanter (se s. 26-27).

"Det colombianske fødevareforbund arbejder under ekstremt vanskelige forhold med trusler, vold og drab. Vi støtter SINALTRAINAL, så de får bedre muligheder for at organisere flere medlemmer, uddanne deres tillidsrepræsentanter og sikre ordentlige forhold for arbejderne i den colombianske grisesektor," siger formand for Fødevareforbundet NNF, Ole Wehlast.

En af SINALTRAINAL's tillidsrepræsentanter blev fundet dræbt i maj 2021.

Foto: SINALTRAINAL.

UGANDA

Hovedorganisation skaffer bedre social sikring til arbejdere

FN's Verdensmål

1 AFSKAF
FATTIGDOM

10 MINDRE
ULIGHED

Med den nye lov får arbejdere i
Ugandas uformelle økonomi bedre
mulighed for at spare op til pension.
Foto: Daniel Urhøj.

● Fremover vil færre falde igennem Ugandas sociale sikkerhedsnet. Det sker med en ny lov om den nationale sociale sikringsfond NSSF (National Social Security Fund). Loven blev underskrevet af Præsident Yoweri Museveni den 4. januar 2022, og den er blevet til efter hårdt arbejde fra Ugandas hovedorganisation NOTU (National Organization of Trade Unions).

NSSF virker som en pensionskasse, hvor arbejdstagerne sparer op til deres alderdom. Den nye lovændring kommer især de allerfattigste arbejdere i den uformelle økonomi til gode. Det bliver nemlig muligt at indbetale individuelt til pensionskassen. Hidtil har man skullet være i et ansættelsesforhold for at indbetale til NSSF, hvilket har afskåret en enorm del af den arbejdende befolkning i Uganda fra at kunne spare op, da ni ud af 10 i Uganda arbejder i den uformelle økonomi.

"Den nye lov har mange fordele. Den åbner muligheder for alle arbejdstagere – især arbejderne i den uformelle økonomi," siger formand for NOTU, Usher Wilson Owere.

Corona synliggjorde stort behov

I flere år har NOTU også lobbyet for, at det skulle være muligt for medlemmerne af pensionskassen at få en del af deres opsparing udbetalt midtvejs i arbejdslivet. Det er især en fordel i et land som Uganda, hvor indbyggerne ganske enkelt dør, før de får mulighed for at gå på pension, fordi middellevetiden er lav (63 år).

Coronapandemien har siden 2020 virket som en fremkaldervæske, der tydeliggør problemstillin-

gen. Med den pressede økonomi og mange tabte job er arbejdstagernes behov for at kunne få udbetalt opsparede pensionsmidler vokset sideløbende med en endnu større frygt for fremtiden på grund af coronadødsfaldene.

Med den nye lov bliver det muligt at hæve 20 procent af opsparingen, hvis man er fyldt 45 år og har betalt til NSSF i mere end ti år. Der bliver også lempeligere regler for udbetaling til mennesker med handicap.

Sejr for fagbevægelsen

Hidtil har det kun været virksomheder af en vis størrelse og med mere end fem ansatte, som har skullet indbetale arbejdsgiverdelen (mellem 10 og 20 procent af lønnen, afhængig af ordning). Nu skal alle virksomheder indbetale til NSSF.

Desuden er loven en sejr for fagbevægelsen, som har arbejdet hårdt for at få den gennemført siden 2014. Loven er tidligere blevet hældt ned ad brættet i parlamentet, men NOTU har løbende været i kontakt med præsidenten, som har været direkte engageret i arbejdet med at tilpasse loven, så den til sidst er blevet vedtaget i parlamentet.

"Vi har haft møder med præsidenten for at belyse gråzonerne, og til sidst var der ikke flere stridspunkter," siger Usher Wilson Owere, som ifølge ugandiske medier kaldte vedtagelsen af den nye lov for årets nytårsgave.

"Tillykke til arbejderne i vores land," skrev han i et tweet, da nyheden om præsidentens underskrift på loven kom.

ØSTAFRIKA

Fagbevægelsen sætter vigtige fodaftryk på migrationspolitikken

Caroline Khamati Mugalla, sekretariatsleder i EATUC, arbejder bl.a. for, at sociale sikkerhedsnet kan følge med over landegrænserne i Det Østafrikanske Fællesskab. Foto: ILO.

● Tusindvis af kenyanske lærere lever og arbejder i Tanzania, hvor de især understøtter engelskundervisning, og de mere tekniske fag. Mange af dem stifter familie og ønsker at blive i landet. Men hvis de bliver boende i Tanzania, kan de typisk ikke få udbetalt den pension, de har sparet op i Kenya. Samme problem gør sig gældende i Rwanda, hvor engelsklærere fra Uganda ellers er en efterspurgt arbejdskraft. Banker, landbrug, turisme og storindustri er andre sektorer, hvor de østafrikanske lande blokerer arbejdskraftens frie bevægelighed og gør vidensdeling og erfaringsudveksling nærmest umulig.

Det har den regionale sammenslutning for fagbevægelsen i Østafrika EATUC (East African Trade Union Confederation) i mange år arbejdet for at lave om på med Ulandssekretariatets støtte. Og nu er det lykkedes at tage vigtige skridt i den rigtige retning.

Vigtige fremskridt

Efter pres fra EATUC tog ministrene i Det Østafrikanske Fællesskab (EAC) i oktober 2021 endnu et stort skridt mod vedtagelsen af en ny, fælles arbejds-markeds- og migrationspolitik, som efter planen endeligt skal vedtages i februar 2022.

”Den nye politik vil beskytte migranter, da den fokuserer på håndtering af arbejdsmigration, harmonisering af migrationspolitikker, beskyttelse og empowerment af migrantarbejdere, adgang til social sikring og muligheden for at sociale sikkerhedsnet følger med over landegrænser,” siger sekretariatsleder i EATUC, Caroline Khamati Mugalla.

Et andet resultat af EATUC's pres er, at Det Østafrikanske Fællesskab (EAC) i november 2021 indgik en aftale om at oprette en teknisk arbejdsgruppe i EAC, som skal adressere udfordringer

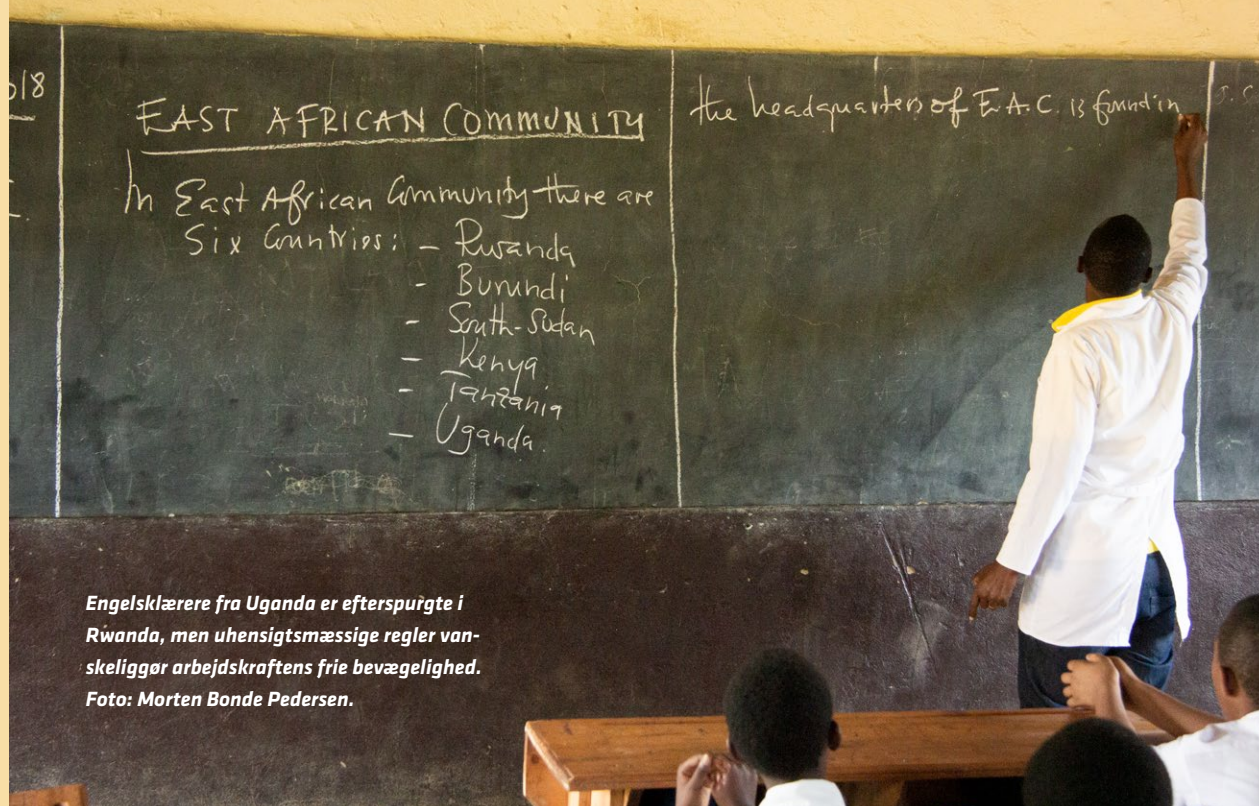
FN's Verdensmål

1 AFSKAF FATTIGDOM

8 ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST

*Engelsklærere fra Uganda er efterspurgt i Rwanda, men uhensigtsmæssige regler vanskeliggør arbejdskraftens frie bevægelighed.
Foto: Morten Bonde Pedersen.*

i forbindelse med arbejdskraftens frie bevægelighed mellem de seks medlemslande (Burundi, Kenya, Rwanda, Sydsudan, Tanzania og Uganda). Det er et stort fremskridt, fordi arbejdsgruppen hurtigt vil kunne reagere på udfordringer, som gør det vanskeligt for arbejdere fra et af EAC's medlemslande at tage arbejde i et andet medlemsland.

Mangeårigt pres skaber resultater

Fremskridtet bygger på dansk fagbevægelses hjælp i forbindelse med, at EATUC har udarbejdet et politisk oplæg om migration i Østafrika. Oplægget har EATUC anvendt i dialogen med Det Øst-

afrikanske fællesskab (EAC), og EATUC har i det hele taget de senere år lagt et massivt pres for at få spørgsmålene om migration og arbejdskraftens frie bevægelighed op på dagsordenen i EAC.

På papiret er det for EAC et erklæret mål at arbejde hen imod et fælles marked, hvor varer og arbejdskraft frit kan bevæge sig mellem landene – lidt i dur med det indre marked i EU – og dermed accelerere økonomisk vækst, udvikling og beskæftigelse i regionen. Tilbage i 2014 var EATUC med støtte fra Ulandssekretariatet og Dansk Industri med til at sikre en EAC-aftale om nye regler for arbejdstilladelser, som har gjort det

både billigere og lettere at få en arbejdstilladelse i et af de andre medlemslande.

Men siden da er fremskridtene mod øget integration mellem landenes arbejdsmarkeder gået næsten i stå, hvilket har været dybt problematisk for de mange interne migrantarbejdere, som blandt andet er dybt afhængige af, at sociale sikkerhedsnet følger med, når de flytter til et andet østafrikansk land for at arbejde. Det kan vedtagelsen af den nye arbejdsmarkeds- og migrationspolitik samt etableringen af den nye tekniske arbejdsgruppe være med til at ændre på.

FILIPPINERNE

Fagforeningskvinder presser på for at genstarte social dialog

FN's Verdensmål

5 LIGESTILLING
MELLEM KØNNENE

10 MINDRE
ULIGHED

8 ANSTÆNDIGE JOBS
OG ØKONOMISK
VÆKST

16 FRED, RETFÆRDIGHED OG
STÆRKE INSTITUTIONER

Filippinske kvinder opfører en dans i solidaritet med kvinder udsat for vold. Foto: Nagkaisa.

● Uretmæssige fyringer, hjemsendelser uden løn, ingen kompensation til løsarbejdere, stor smitterisiko i frontlinjen, en større byrde af ulønnet husarbejde for kvinder og flere meldinger om vold i hjemmet. Det er kernen i mange af de vidnesbyrd, den filippinske fagbevægelses paraplyorganisation Nagkaisa har modtaget fra deltagerne i et projekt, som med støtte fra Ulandssekretariatet og CISU (Civilsamfund i Udvikling) har til formål at give kvinder bedre muligheder for at indgå i dialog og forhandling med arbejdsgivere såvel som myndigheder.

Som en del af projektet har deltagerne udarbejdet en række konkrete anbefalinger til at genoprette det civile råderum og muligheden for dialog og forhandling, som er blevet indskrænket voldsomt under præsident Rodrigo Dutertes administration. 100 kvinder på tværs af fagforbund afleverede i sommeren 2021 anbefalingerne til landets menneskerettighedskommission.

Annie Geron har deltaget i projektet i kraft af sin rolle som forkvinde for de offentligt ansattes organisation PSLINK, der er en del af Nagkaisa. Hun fortæller, at anbefalingerne bl.a. handler om støtte til lægehjælp og hjælp til uformelle arbejdere samt om ratificering af ILO's (Den Internationale Arbejdsorganisations) konvention C190, der skal forhindre vold og chikane på arbejdspladser. Og så handler anbefalingerne nok så vigtigt om iværksættelse af det lovgivningsarbejde, der skal gøre

ord til handling, når det drejer sig om ILO's konvention C151, der skal sikre offentligt ansatte retten til at forhandle overenskomster (Filippinerne har ratificeret konventionen, med den bliver ikke efterlevet i praksis).

Kvinderne kommer samtidig med en kraftig opfordring til at respektere arbejdstagerrettigheder og til at stoppe drab på fagforeningsledere – mere end 50 fagforeningsmedlemmer er ifølge IndustriALL blevet dræbt, siden Duterte blev præsident i 2016.

Forkvinde for Nagkaisas kvindekommité Judy Ann Miranda giver interview om stigende vold mod kvinder under pandemien. Foto: Nagkaisa.

Indskrænket civilt råderum

Formand for Nagkaisa, Sonny Matula, håber, at mødet med menneskerettighedskommissionen kan føre til dialog med myndighederne om de mange udfordringer, især kvindelige filippinske arbejdere har mødt under pandemien.

"Dutertes administration har fra sin begyndelse systematisk indskræn-

ket det civile råderum. Den har brugt pandemien til yderligere at reducere det begrænsede rum, arbejderne har til at gå i dialog med regeringen," siger Sonny Matula og tilføjer:

"Social dialog burde været central i pandemi-håndteringen, men regeringen har ikke høje tanker om det. Det er kun grundet pres fra Nagkaisa, at DOLE (det filippinske arbejds- og beskæftigelsesministerium, *red.*) genoptog deres møder med arbejdere sidste år."

Fagbevægelsen bør inddrages mere

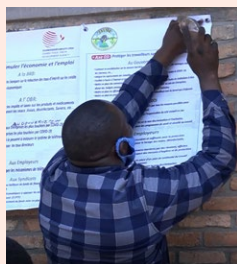
Forkvinde for Nagkaisas kvindekommité, Judy Ann Miranda fortæller, at Nagkaisa i marts 2021 forsøgte at komme i dialog med DOLE om de illegale fyringer og andre brud på arbejdstagerrettigheder, som pandemien har forårsaget, men at deres medlemmer stadig lider under myndighedernes manglende handling.

"Vi har længe forsøgt at blive inddraget i IATF (den filippinske kommission for håndtering af epidemier, *red.*), som er dem, der beslutter, hvordan arbejdere og borgere skal leve under pandemien, men vi har talt for døve ører," siger Judy Ann Miranda.

Fra Twyla Rubin, ansvarlig for Center for Gender Equality and Women's Human Rights, som modtog anbefalingerne på vegne af menneskerettighedskommissionen, lyder det, at man vil inddrage kvindernes anbefalinger i de relevante rapporter.

BURUNDI

Coronainsats har sikret fagbevægelsen plads ved det politiske forhandlingsbord

Burundis fagbevægelse har lavet en oplysningskampagne om covid-19.
Foto: COSYBU.

● Da Burundis politikere tøvede, tog fagbevægelsen håndteringen af coronakrisen i egen hånd. Med håndsprit og mundbind har de advokeret for flere restriktioner og fælles løsninger, og sidder nu med i landets coronakomité.

"Et land som Burundi, med en lang historie af oprør og mistillid, kan kun komme helskindet gennem sådan en krise med social dialog og forhandling. Det har derfor udgjort kernen i vores indsats," siger formand for Burundis hovedorganisation COSYBU, Nsavyimana Celestin.

Viser vej gennem krisen

"Vi har været nødt til at gå mod strømmen," konstaterer Nsavyimana Celestin. Med strømmen mener han den gængse fortælling om covid-19 i Burundi.

I de første måneder af pandemien hævdede det østafrikanske lands præsident,

at "det ville være beskyttet af Gud". Og selvom Burundi i juni fik en ny præsident, der ændrede den politiske linje fra benægtelse til en anerkendelse af virussens eksistens, medførte det ikke egentlige tiltag for at bekæmpe den.

COSYBU så det derfor som fagbevægelsens opgave at bidrage til at få landet igennem krisen på bedste vis. Hovedorganisationen organiserer ansatte fra 36 forbund i bl.a. hospitals-, sundheds-, undervisnings- og transportsektoren, og herfra hørte de om folk, der blev syge med symptomer på covid-19, nogle med dødsfald til følge, og der var i det hele taget et voksende behov for viden om virussen og dens konsekvenser.

Med støtte fra Ulandssekretariatet har hovedorganisationen derfor uddelt gratis mundbind og håndsprit til arbejdere på tværs af landets regioner, opsat håndvaske på arbejdspladser

FN's Verdensmål

3 SUNDHED OG TRIVSEL

8 ANSTÆNDIGE JOBS OG ØKONOMISK VÆKST

10 MINDRE ULIGHED

og offentlige steder samt oplyst om, hvad covid-19 er, og hvordan man kan forebygge smitte.

Fælles anbefalinger til løsninger

Hovedorganisationen inviterede desuden arbejdsgivere i form af chefer, direktører og HR-managere til et 4-dagesmøde, hvor de sammen med tillidsrepræsentanter udviklede anbefalinger til, hvordan Burundi kan komme sikkert gennem coronakrisen, sundhedsmæssigt såvel som økonomisk.

COSYBU's anbefalinger læner sig op ad ILO's anbefalinger om, hvordan man effektivt afbøder pandemien socioøkonomiske konsekvenser for

arbejdere og handler om stimulering af økonomi, støtte til virksomheder, job og indkomster, beskyttelse af arbejdere og løsninger gennem social dialog.

En plads ved forhandlingsbordet

COSYBU's indsats har ifølge Nsavyimana Celestin været med til at ændre politikerne i Burundis forståelse af, hvordan coronakrisen skal håndteres og har sikret fagbevægelsen en plads i en komité, der skal komme med forslag til, hvordan landet bedst kommer igennem pandemien.

"Indsatsen har inspireret regeringen til at iværksætte flere af de covid-19 tiltag, vi i fagbevægelsen har anbefalet, især krav om håndvask på arbejdspladser,

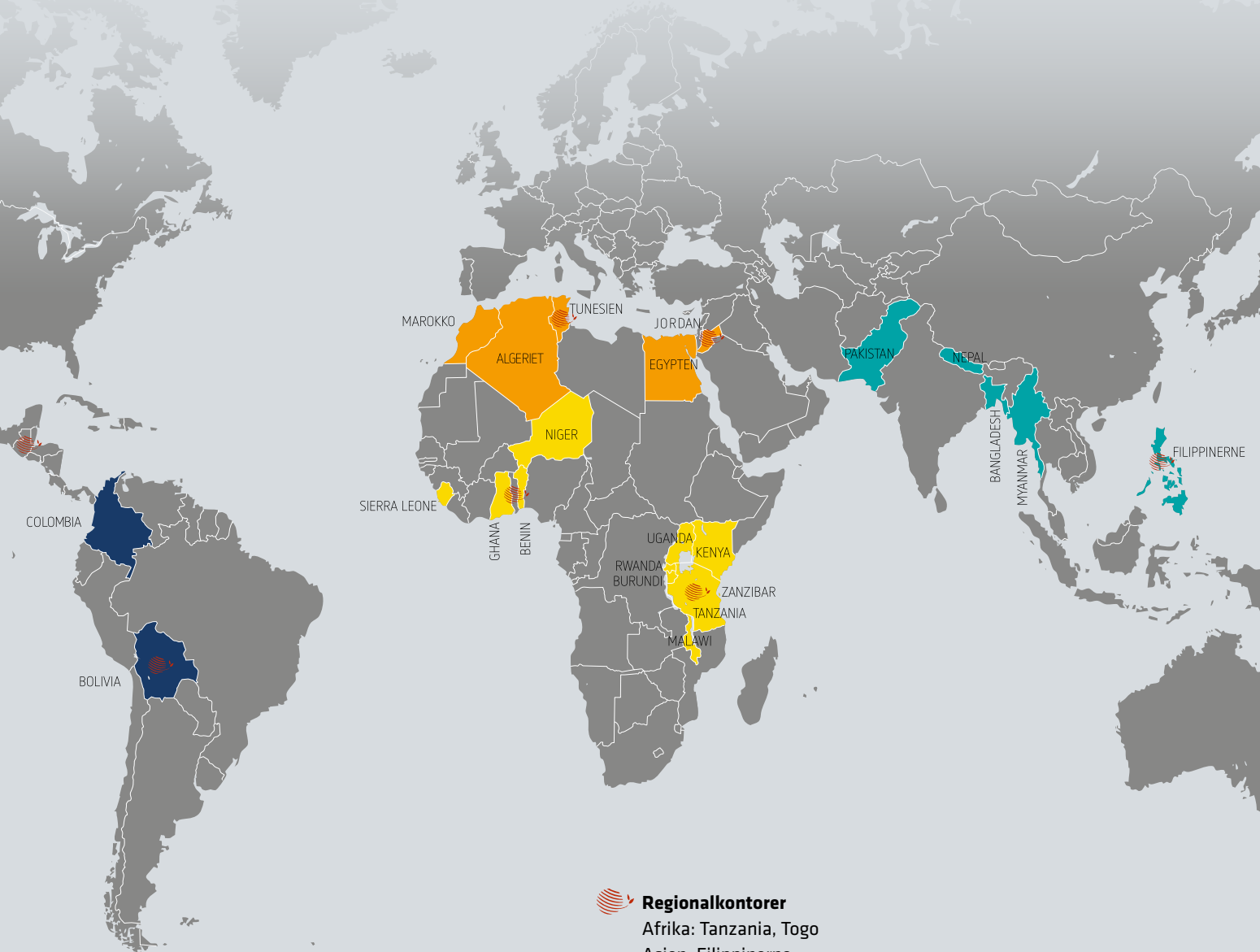
forbud mod at give håndtryk og brug af mundbind på offentlige steder," siger Nsavyimana Celestin.

Når COSYBU på den måde kan gøre sin indflydelse gældende via dialog og forhandling, skyldes det ikke mindst, at hovedorganisationen – og forbundene under den – de senere år er lykkedes med at organisere langt flere særligt fra den uformelle økonomi, så det samlede medlemstal i 2021 nåede en ny rekord med mere end 240.000 medlemmer. Ulandssekretariatet har fra 2018 til 2021 målrettet støttet COSYBU's indsats med at organisere flere arbejdere i den uformelle økonomi.

Hovedorganisationen har uddelt gratis mundbind og håndsprit.
Foto: COSYBU.

ULANDSSEKRETARIATETS PARTNERLANDE

Regionalkontorer

Afrika: Tanzania, Togo

Asien: Filippinerne

MENA: Tunisien, Jordan

Latinamerika: Guatemala, Bolivia (projektkontor, DTDA/3F)

Afrika

I store dele af Afrika mangler der ordentlige job, som sikrer arbejdere et solidt fodfæste på arbejdsmarkedet. Coronapandemien har afsløret socioøkonomiske svagheder og uligheder, som har skabt et udbredt behov for bedre social beskyttelse og ordentlige job. Det gælder for mennesker i den uformelle økonomi, migrantarbejdere såvel som løsarbejdere og daglejere. Dansk fagbevægelse støtter fortsat organiseringen i den uformelle økonomi, som får stadig større prioritet i de fleste lande i Afrika særligt i lyset af den stigende arbejdsløshed grundet coronapandemien. I Vestafrika har accelererende uformel økonomi, høje migrationsrater samt manglende finansiering af social beskyttelse og sundhedsdækning gjort det vanskeligere at indfri Verdensmålene. Det har understreget den vigtige kamp for bedre sociale sikkerhedsnet, færre atypiske og usikre job og flere kvinder og unge i arbejde. I Østafrika fremmer arbejdsmarkedets parter den sociale dialog på områder som håndtering af faglige tvister og konflikter, overenskomster og fælles høringssvar på helt konkrete områder. Her har fagbevægelsen i Afrika vist en stigende interesse for fremtidens erhvervsuddannelse og en social retfærdig og grøn omstilling. Det vil Ulandssekretariatet og dansk fagbevægelse fortsætte med at understøtte i de kommende år.

Asien

Asien ligger tårnhøjt på ITUC's liste over regioner med dårlige arbejdsforhold. Overtrædelser af arbejdstagerrettigheder og undertrykkelse af fagforeninger er udbredte problemer, og både Bangladesh og Filippinerne er blandt de 10 lande i verden med de allerværste forhold for arbejdere. Coronakrisen har kastet millioner ud i usikkerhed og fattigdom, mens migrantarbejdere er vendt hjem til arbejdsløshed. Pandemien har rulet flere års økonomiske fremskridt for arbejder- og middelklassen tilbage. De politiske konsekvenser af coronakrisen rammer også de faglige organisationer. Filippinernes autoritære præsident, Rodrigo Duterte, har brugt coronakrisen som påskud for at indskrænke organiseringsfriheden og stramme terrorlovgivningen, så den også kan ramme fagforeninger. Det hårdeste slag mod demokrati og menneskerettigheder i 2021 er dog sket i Myanmar, hvor militæret i februar afsatte landets demokratisk valgte regering og overtog magten. Siden er Myanmars fagbevægelse gået forrest i den fredelige kamp for demokrati via strejker, demonstrationer og en international kampagne for omfattende boykot af landet, der skal tvinge militærdiktaturet til at overdrage magten til den demokratisk valgte regering. Solidariteten blandt den internationale fagbevægelse har været stor, og den danske fagbevægelse har givet store bidrag til kampen for demokrati.

Latinamerika

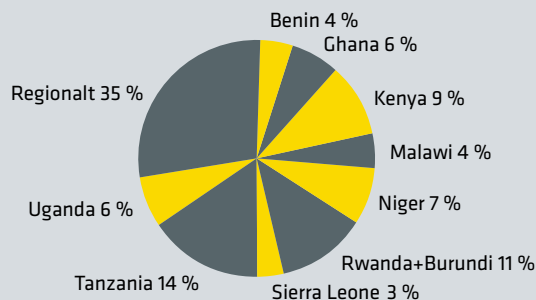
På trods af årtiers økonomisk vækst er Latinamerika stadig præget af ulighed og fattigdom. Årsagerne er bl.a. neoliberal politik, korruption og mangel på investeringer i social udvikling. Den 28. april 2021 gik titusinder af colombianere på gaden for at vise deres utilfredshed med den højreorienterede regerings skattereform, som blandt andet ville gøre basale fødevarer og benzin dyrere. Siden har fagbevægelsen og sociale bevægelser løbende arrangeret store demonstrationer i landet. Fagbevægelsen mente, at reformpakken ville gå hårdt ud over arbejderklassen, som allerede havde mistet meget under coronakrisen. Efter lange nationale protester, der kostede mange demonstranter livet, samt fordømmelse af den colombianske regerings håndtering fra den Interamerikanske Menneskerettighedskommission, bøjede regeringen sig. I nabolandet Peru valgte befolkningen for første gang en præsident, der ikke stammer fra landets elite, men en folkeskolelærer med fagforeningsbaggrund, der vil gøre op med landets økonomiske politik. I Honduras blev højrefløjen, der gennem et militærkup afsatte præsidenten i 2009, væltet af et stort folkeligt flertal, som ville af med ulighed og korruption. Her har fagbevægelsen spillet en central rolle i at forklare medlemmer og arbejdere, at deres stemme kan føre til forandringer.

MENA

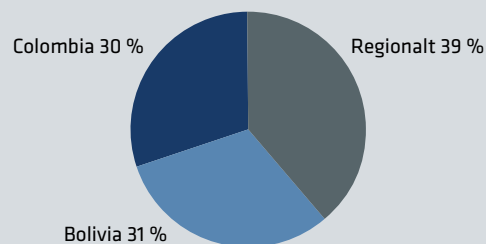
MENA-regionen er fortsat præget af pandemien. Trods højere vaccinerater i 2021, er udfordringerne stadig store. Landene øjnede håb i efteråret, men i slutningen af året genopblussede epidemien. Uforudsigelige op- og nedlukninger gør det svært for erhvervs livet, og krisen har fået den i forvejen høje arbejdsløshed, særligt blandt unge, til at vokse yderligere. MENA har i forvejen verdens højeste ungdomsarbejdsløshed og den laveste andel af kvinder i arbejdsstyrken. Epidemien truer ikke blot økonomien men sammenhængskraften. Således var svingende håndtering af epidemien og dens økonomiske konsekvenser blandt de udløsende årsager til præsident Saied's magtovertagelse i Tunesien i juli. Enden på det sidste overlevende demokrati efter Det Arabiske Forår var ikke kun et hårdt slag for Tunesien, men symbolsk for hele regionen. Ulandssekretariatets partner, UGTT, arbejder intenst på at sikre fagbevægelsens rolle såvel som demokratiet i Tunesien. Den økonomiske krise medfører stagnation og nedgang i lønninger. For at undgå yderligere skred er der brug for stærke sociale partnere til at forhandle og sikre overholdelse af indgåede og nye aftaler – både i forhold til kompensationsordninger for virksomheder og medarbejdere, og i forhold til at skabe økonomisk udvikling og flere ordentlige job.

ØKONOMISKE NØGLETAL

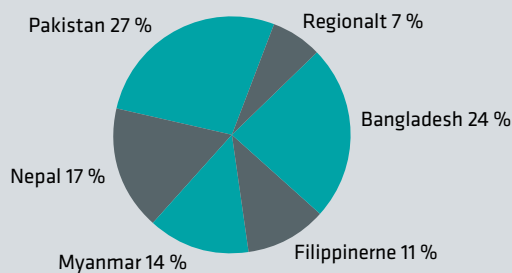
Indsatser 2021 Afrika – fordelt på lande

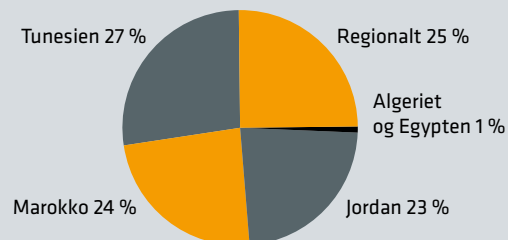
Indsatser 2021 Latinamerika – fordelt på lande

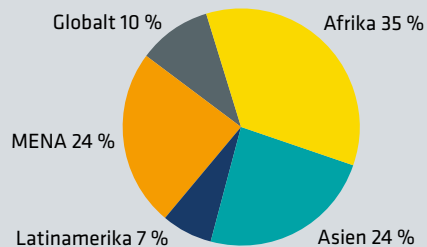
Indsatser 2021 Asien – fordelt på lande

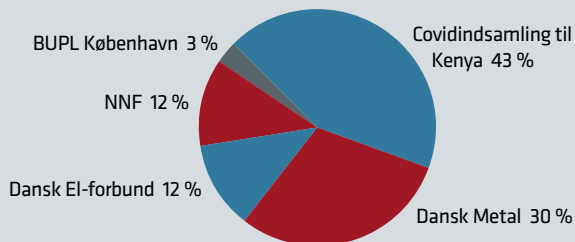
Indsatser 2021 MENA – fordelt på lande

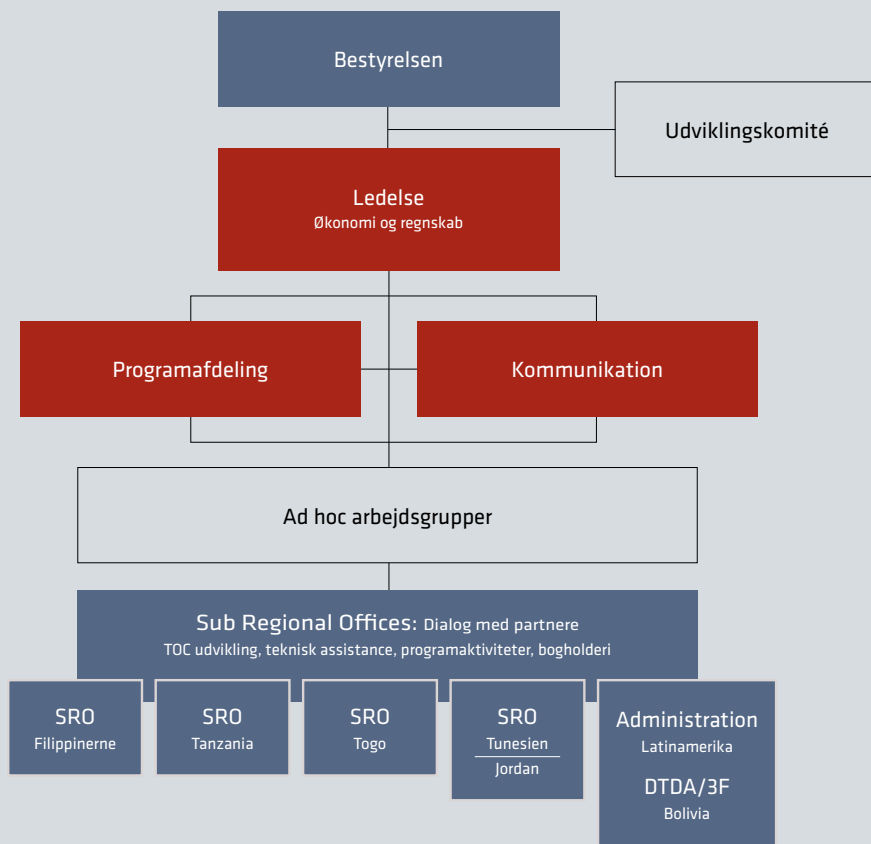
Indsatser 2021 – fordelt på verdensdele

Solidaritetsprojekter fordelt på danske samarbejdspartnere

ORGANISATION

DANSKE SAMARBEJDSPARTNERE

Faglige organisationer

3F
BAT-Kartellet
Blik- og Rørarbejderforbundet
BUPL
Dansk EI-Forbund
Danmarks Lærerforening
Dansk Metal
Dansk Sygeplejeråd
FOA – Fag og Arbejde
Farmakonomforeningen
FH
Fødevareforbundet NNF
HK
Jordemoderforeningen

Kost- og ernæringsforbundet
Serviceforbundet
Socialpædagogernes
Landsforbund
Uddannelsesforbundet

Andre

Arbejdsgiverne
Center for Kirkeligt Udviklings-samarbejde (CKU)
Dansk Flygtningehjælp
Dansk Maskinhandlerforening under Dansk Initiativ for Etisk Handel
Dansk Initiativ for Etisk Handel (DIEH)
Den Jydske Haandværkerskole

DI
Divérs
HEG - Himmerlands Erhvervs- og Gymnasieuddannelser
Mercantec
Oxfam IBIS
Roskilde Universitet (RUC)
Sex og Samfund
TEC Technical Education Copenhagen
TECHCOLLEGE

Kampagne, film og kongresser

● Pandemien satte igen i 2021 sit præg på Ulandssekretariatets kommunikation. Vores partnere i udviklingslandene måtte fortsat operere i en hverdag, hvor coronakrisens restriktioner og pressede arbejdsmarked satte dagsordenen, mens vacciner og genåbning gav mulighed for igen at gennemføre flere aktiviteter i Danmark. Det betød bl.a., at vi kunne afslutte vores indsamling til kollegerne i Kenya og donere en kvart million kroner til uddeling af mad og værnemidler, hvilket ikke mindst skyldes støtten fra fagforbundene i vores bagland.

Opbakning fra baglandet

Vi mærkede også forbundenes opbakning, da vi i efteråret 2021 endelig igen kunne deltage i kongresser samt gennem vores solidaritetsprojekter (se s. 26-27), hvor vi glæder os over ny støtte fra Dansk Metal, Serviceforbundet og Fødevareforbundet NNF. Støtten går bl.a. til et friskrøkooperativ i Niger, som bremser coronasmitten ved at producere alkohol samt

til fagbevægelsen i Myanmar kamp for demokrati efter militærkuppet 1. februar. Udover vold, drab og anslag mod tillidsrepræsentanter er fremtrædende ledere i Myanmar fagbevægelse eftersøgt og i eksil, og solidaritetsstøtten fra den danske fagbevægelse går bl.a. til advokat- og fødevarehjælp (se s. 28-29).

For at fastholde fokus på fagbevægelsen i Myanmar kamp for demokrati, har Ulandssekretariatet

desuden oprettet en sektion på hjemmesiden med løbende opdateringer fra Myanmar.

Kampagnearbejde op i gear

Vores oplysningskampagne for unge på erhvervsskoler er kommet i gang, og vi har haft et VR-filmhold i Kenya for at optage tre kampagnefilm, som giver målgruppen af erhvervsskoleelever en smagsprøve på, hvad man kan opleve i praktik i et udviklingsland. Vi ser frem til i 2022 at rejse rundt med en kampagne-karavane på uddannelsesinstitutioner, udbygge netværk og partnerskaber og promovere en ny Danida-pulje, som Ulandssekretariatet sammen med Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde (CKU) er blevet forvalter af, og som gør det muligt at sende endnu flere unge på faglige ophold i udviklingslandene.

Et andet filmhold har vi sendt til Tunesien og Jordan for at optage en tv-serie med fire danskere, som med afsæt i hver deres fag prøver at arbejde i de to lande. Serien bliver vist på TV Syd i marts-april 2022. Gennem fem afsnit viser serien, hvordan en dansk baker, pædagog, elektriker og renovationsarbejder klarer ærterne i de fremmede omgivelser. Endelig fik vi også produceret en film om den første kvindelige fagforbundsformand i Jordan, Bushra Al-Salman (se s. 8-9) samt en film om danske læringes praktikophold i Tanzania (se bagsiden).

Publikationer og konference

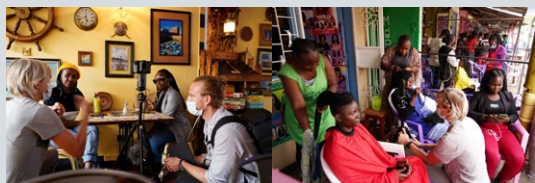
I SPA-konsortiet med 3F og DI har vi, udover opdatering af den fælles hjemmeside, lavet publikationen "Verdensmål i arbejde", som i ultrakort form og med vægt på billeder og citater giver et indblik i resulta-

BLIV OPDATERET

Læs løbende nyt om fagbevægelsens kamp for demokratiet i Myanmar.

Et filmhold var i Kenya for at lave tre VR-kampagnefilm. Foto: Immersive Stories.

Fire danskere og et filmhold var i Jordan og Tunesien for at skyde en tv-serie til TV Syd. Foto: Ulandssekretariatet og Andreas Hagemann Bro.

ULANDSSEKRETARIATET I MEDIERNE

FH3F FAGBLADET **KRISTELIGT DAGBLAD** **INDUSTRIENS UDDANNELSER**
A4 ARBEJDSLIV **ALTINGET** **TUDCNITUCFYENS STIFTSTIDENDE** **GLOBALNYT**
JYDSKEVESTKYSTEN **AVISEN DANMARK** **ÅRHUS STIFTSTIDENDE**
MAGASINET 360 **FYNS AMTS** **AVISMASKINBLADET** **FJORDAVISEN**
DANSK-ARABISK PARTNERSKABSPROGRAM **ELEKTRIKEREN**
MASKINHANDLEREN **HOLSTEBRO** **ONSDAG** **UGEAVISEN** **HADERSLEV**
HERNING FOLKEBLAD **ADRESSEAVISEN** **SYDDJURSAARS AVIS** **TV2 NORD**

terne af konsortiets arbejde fra 2018-2021. Desuden har vi produceret en kort animeret film, som forklarer dialog og forhandling på letforståelig vis. (se boks med QR-kode nedenfor)

Sammen med DI har vi også udgivet en publikation om vores aktiviteter inden for det Dansk-Arabiske Partnerskabsprogram (DAPP), og vi bidrog desuden i juni til en DAPP-konference på Rødding Højskole som markerede 10-året for Det Arabiske Forår. I 2021 har vi også løbende udgivet nye Arbejdsmarkedsrapporter – en række dybdegående publikationer om arbejdsmarkedet i udviklingslandene, målrettet den kvalificerede læser fra f.eks. ambassader, internationale organisationer mv.

Presse og SOME-kampagne

Presseindsatsen har i 2021 især været fokuseret på lærlingepraktik i verden, og i forbindelse med udsendelsen af landbrugsmaskinmekaniker-lærlinge til Tanzania sikrede vi bred omtale i lokalaviser og specialblade som Maskinhandleren og Maskinbladet. Desuden fik vores kampagne med lærlingene rigtig god opmærksomhed på sociale medier.

SE FILM

Social Dialogue

Ulandssekretariatet har sammen med 3F og DI lavet en kort animeret film om social dialog

Støtte til kampen for arbejdstagerrettigheder og demokrati

● Mange steder i verden ønsker fagbevægelsen at lære af danske forbunds evne til at organisere sig og forhandle aftaler på plads til gavn for lønmodtagerne. I solidaritetens navn støtter den danske fagbevægelse forbund og kolleger i Afrika, Asien, Latinamerika og Mellemøsten.

Støtte til kampen for demokrati i Myanmar

Efter militærkuppet i Myanmar den 1. februar 2021, har fagbevægelsen kæmpet for at genetablere demokratiet. Hovedorganisationen CTUM har været med til at organisere den civile ulydighedsbevægelse, hvor arbejdere har nedlagt arbejdet i protest. Militæret har udstedt arrestordrer på fagbevægelsens ledere og tilbageholdt tillidsvalgte. På kongressen i september valgte Fødevareforbundet NNF at uddele solidaritetsprisen til Myanmars fagbevægelse.

Støtten går til juridisk bistand, leje af sikre opholdssteder, hvor fagforeningsmedlemmer kan gemme sig samt fødevare- og lægehjælp.

Serviceforbundet valgte ligeledes på deres kongres i oktober 2021 at støtte op om kampen for demokrati i Myanmar ved at støtte arbejdere i landets energisektor, som er blevet fyret efter at have deltaget i den civile ulydighedsbevægelse.

Frisørkooperativ får støtte til at bremse corona

På kongressen besluttede Serviceforbundet også at støtte et frisørkooperativ i Niger, som under

Serviceforbundet støtter håndsæbeproduktion i Niger.

Foto: USTN.

pandemien har lært at producere håndsæbe og alkogel. Med støtten får frisørkooperativet mulighed for at producere 4.000 liter håndsæbe og 2.000 liter alkogel, som skal uddeles på arbejdspladser med høj risiko for spredning af coronavirus – herunder frisørsaloner, restauranter og markeder. I alt vil anslået 1,2 millioner mennesker få mulighed for at vaske eller spritte hænder på grund af indsatsen.

Dansk Metal inspirerer kenyanske kollegaer

Det kenyanske metalarbejderforbund Amalgamated Union of Kenya Metal Workers (AUKMW) har fået ny ammunition til overenskomstforhandlinger i bilindustrien, efter faglig sekretær hos Dansk Metal, David Rosenqvist, har været i Nairobi, hvor han holdt kursus for de kenyanske forhandlere. AUKMW's generalsekretær, Rose Omamo, er begejstret over den solidaritetsstøtte, hendes forbund får fra Dansk Metal.

Dansk Metal holdt kursus for forhandlere i Nairobi. Foto: Ulandssekretariatet.

"Jeg tror fuldt og fast på den danske model og nu, hvor jeg har været med på David's kursus, ved jeg meget mere om, hvordan vi som forbund, får forhandlet aftaler igennem, der giver vores folk bedre og mere stabile arbejdsforhold," siger Rose Omamo.

AUKMW's forhandlere brugte således det, de havde lært af Dansk Metal til at få afsluttet tre overenskomstforhandlinger i bilindustrien med gode resultater i 2021.

Jordansk el-forbund lærer af DEF's ungdomsarbejde

Dansk El-Forbund har siden 2017 støttet det jordanske el-forbund ved bl.a. at gennemføre faglig træning og oprette et elektronisk arkivsystem til overenskomster. Desuden har Dansk El-Forbund Ungdom delt deres erfaringer med unge fra det jordanske el-forbund via online workshops. De to el-forbund ønsker nu at bygge videre på de gode resultater, og Dansk El-Forbund planlægger derfor at støtte det jordanske forbund med et nyt projekt.

Madpakker og materialer til genåbnet førskole

I Bangladesh har en førskole for gadebørn og børn af syersker været nedlukket i mere end halvandet år på grund af coronarestriktioner. Med støtte fra BUPL Hovedstaden har skolens ansatte kunnet få løn under nedlukningen, og da skolen endelig genåbnede i efteråret 2021, kunne børnene på grund af støtten vende tilbage til nyopsatte håndvaske, nye undervis-

Forbundsformand Ole Wehløst overrakte på Fødevareforbundet NNF's kongres solidaritetsprisen på 100.000 kr. til Myanmar's hovedorganisation, CTUM. Foto: NNF.

Støtte fra BUPL Hovedstaden har gjort det muligt at opsætte håndvaske og uddele materialer og fødevarerhjælp på en genåbnet førskole i Bangladesh. Foto: BILS.

ningsmaterialer, papir og skriveredskaber samt hårdt tiltrængt fødevarerhjælp.

Støtte til faglig kamp trods drab og dødstrusler

Dødstrusler er en del af hverdagen for fagligt aktive i Colombias fødevareforbund, SINALTRAINAL, når de kæmper for ordentlige arbejdsforhold til de ansatte på landets slagterier. I foråret 2021 blev truslerne til trist virkelighed, da en SINALTRAINAL-tillidsmand blev fundet dræbt. Trusler, overgreb og drab gør, at mange colombianere frygter at melde sig ind i en fagforening. Siden 2019 har det danske fødevareforbund NNF støttet SINALTRAINAL's arbejde med at sikre bedre arbejdsforhold og organisere flere arbejdere i Colombias grisesektor.

Myanmars fagbevægelse

Kæmper for demokrati med livet som indsats

● Den 1. februar 2021 kuppede Myanmars militær sig til magten. Flere parlamentsmedlemmer og landets leder, Aung San Suu Kyi, som få måneder forinden havde vundet en jordskredssejr med sit parti National League for Democracy (NLD), blev arresteret. Aung San Suu Kyi er siden blevet dømt ved en militærdomstol, og flere retssager, som tilsammen kan give hende fængsel for livstid, venter. Knap et år efter kuppet står det nedslående klart, at Myanmars demokrati, der ellers var begyndt at spire efter årtiers diktatur, er blevet erstattet af et brutalt militærstyre.

Men det er ikke sket uden modstand. Allerede dagen efter kuppet gik de første burmesere på gaden i protest, og en ny folkelig bevægelse så dagens lys: Den civile ulydighedsbevægelse. I den samledes civilsamsfundsorganisationer, studerende, arbejdere og andre, der modsatte sig militærets magtovertagelse.

Landets fagbevægelse tog del i organiseringen af den civile ulydighedsbevægelse ved at opfordre deres medlemmer til at nedlægge arbejdet og tilslutte sig protesterne.

Arrestordrer på fagbeværelsens ledere

Mens millioner af mennesker – tjenestemænd, lokomotivførere, bankansatte, læger og fabriksarbejdere

blandt mange flere – fandt vej til gaderne, begyndte Myanmars militær at slå ned på sin egen befolkning.

Flere end 1500 burmesere er blevet dræbt siden kuppet. Nogle mens de deltog i protester, andre er blevet ramt af militærets kugler på vej til eller fra arbejde. Militæret kontrollerer, hvem der færdes i landets industrizoner, og alle, der ikke er på militærets side, står får skud. Særligt udsatte er tillidsvalgte og andre med relation til fagbevægelsen. Militæret bryder sig ikke om fagbeværelsens evne til at organisere og mobilisere og har udstedt arrestordrer på dens ledere, som nu lever og arbejder i skjul.

Et tilbageslag for det demokratiske arbejdsmarked

Som et tydeligt signal til militæret – og verdenssamfundet – trak Myanmars hovedorganisation og Ulandssekretariatets partner, CTUM, sig kort efter kuppet fra alle trepartsforhandlinger. Fagbevægelsen vil ikke være med til at legitimere militærstyret. Trepartsystemet var ellers så småt ved at få fodfæste i Myanmar. Siden ILO etablerede sit kontor i landet i 2002, har Den Internationale Arbejdsorganisation givet Myanmars fagbevægelse både beskyttelse og international legitimitet. Siden 2011, hvor fagbevægelsen efter mere end 20 år i skjul, endelig blev lovlig, har den organiseret på liv og sjæl, og fra 2011 til 2019 steg CTUM's medlemstal med 289

Khaing Zar har spillet en vigtig rolle i organiseringen på Myanmars fabrikker og i opbygningen af en stærk burmesisk fagbevægelse. Hun er medlem af CTUM's hovedbestyrelse og formand for landets industriarbejderforbund. Foto: Jamil Chafuri.

Demonstration i marts 2021 mod militærets magtovertagelse i Myanmar. Foto: STR/Scanpix Denmark.

procent til 70.000 organiserede arbejdere. Ofte mødt med modstand fra internationale virksomhedsejere og et verdensmarked, der er godt tilfreds med burmesernes lave lønninger, har fagbevægelsen forhandlet bedre vilkår og et sikkerhedsnet for mange. Og de var kun lige gået i gang.

Nu risikerer Myanmars arbejdere at tabe deres nyvundne rettigheder på gulvet. Imens er landets økonomi i frit fald, og både arbejdsløsheden og fødevarerpriserne stiger dag for dag.

International støtte og solidaritet

Solidariteten fra den internationale fagbevægelse til kollegerne i Myanmar har været stor. Også fra dansk side, hvor Fødevareforbundet NNF og Serviceforbun-

det har opstartet nye solidaritetsprojekter til fordel for burmesiske arbejdere (se s. 26-27).

"Vores arbejdere sult allerede, men deres sammenhold er stærkere end nogensinde og med international støtte kan vi forhåbentlig få demokratiet tilbage," sagde medlem af hovedbestyrelsen i CTUM, Khaing Zar, da hun i september modtog Fødevareforbundet NNF's solidaritetspris.

I Ulandssekretariatet støtter vi naturligvis også fortsat CTUM's arbejde. Foruden støtte til hovedorganisationens utrættelige kamp for at sikre arbejdernes rettigheder selv i denne svære og livsfarlige situation går støtten bl.a. til advokatbistand til tilbageholdte arbejdere og tillidsvalgte, lægehjælp og fødevarerhjelpe.

Lærlinge får en faglig oplevelse for livet ude i verden

● "En megafed oplevelse og dejligt at kunne gøre en forskel." Sådan lød det fra den 24-årige landbrugsmaskinmekaniker Emmely Rosendal Birkballe, efter hun sammen med sin danske lærlingemakker Jeppe Christoffersen havde hjulpet en tanzaniansk landmand med at reparere en traktor, som ikke ville starte. Traktoren havde holdt stille flere måneder, og landmanden var dybt afhængig af den.

"Vi løste det, og manden blev så glad, at han inviterede os på frokost," siger Emmely Rosendal Birkballe.

Sammen med fem andre danske landbrugsmaskinmekaniker-lærlinge fra Himmerlands Erhvervs- og Gymnasieuddannelser (HEG) var Emmely Rosendal Birkballe i efteråret 2021 seks uger i praktik i Tanzania.

Det er tredje gang, Ulandssekretariatet har sendt lærlinge fra landbrugsmaskinmekaniker-uddannelsen til Tanzania. Siden 2015 har vi sendt i alt 43 lærlinge i praktik i udviklingslande, og tidligere har vi bl.a. sendt administrationsbachelor og VVS-lærlinge ud i verden i praktik.

Lærer at tænke ud af boksen

21-årige Jonathan Sloth Christensen var med på holdet, som vi sendte i praktik i Tanzania i 2021. Han arbejdede på en stor sukkerplantage, hvor han sammen med tanzanianske kollegaer reparerede de mange landbrugsmaskiner.

"Det er en megastor oplevelse at komme afsted," siger Tanzania-lærling Emmely Rosendal Birkballe.

Med en ny Danida-pulje kan vi sende endnu flere unge på faglige ophold i verden.

Fotos: Emil Hougaard Bertelsen.

*“De kan lære os nogle tricks, og vi kan lære dem nogle tricks,” siger Jonathan Sloth Christensen.
Foto: Emil Hougaard Bertelsen.*

”Det var en kæmpe oplevelse. Turen har givet mig mere selvtillid og lyst til at kaste mig ud i noget lignende igen,” siger han.

Under praktikopholdet skulle Jonathan Sloth Christensen reparere traktorer uden at have adgang til det værktøj og de reservedele, som han ville have haft mulighed for at bruge hjemme i Danmark.

”Det har lært mig at tænke mere ud af boksen og arbejde selvstændigt med opgaverne,” siger han.

Direkte igennem til udviklingsministeren

Under lærlingenes ophold i Tanzania gæstede udviklingsminister Flemming Møller Mortensen HEG for at høre om lærlingeudsendelserne.

Emmely Rosendal Birkballe og Jeppe Christoffersen bød ind med dugfriske erfaringer på en direkte forbindelse fra Tanzania og fortalte, hvordan de med deres danske erhvervsuddannelse oplevede at kunne gøre en forskel ude i verden.

Kenneth Kjemtrup, som vi sendte til Tanzania i praktik i 2017, kiggede også forbi og fortalte, hvordan turen har givet ham mange erfaringer, som han siden har kunnet trække på hjemme på det danske arbejdsmarked.

Muligt at sende langt flere lærlinge ud fremover

Med lærlingeudsendelserne ønsker Ulandssekretariatet at vise danske lærlinge, at en erhvervsuddannelse giver mange muligheder både i Danmark og ude i verden.

”Lærlingene lærer en masse ved at komme ud i praktik, og danske lærlinge har mange kompetencer, som de kan bidrage med i udviklingslandene. Vi vil

Emmely Birkballe fortæller om sine første arbejdsdage som lærling i Tanzania

gerne vise danske lærlinge, at man med en faglig uddannelse i rygsækken kan drage ud i verden og være med til at gøre en forskel,” siger sekretariatsleder i Ulandssekretariatet, Mads Bugge Madsen.

Muligheden for at komme ud i verden i praktik kan desuden være med til at gøre faglige uddannelser endnu mere attraktive, når folkeskoleelever skal vælge uddannelsesvej. HEG oplevede eksempelvis en kraftig stigning i ansøgere efter TV 2's regionale kanaler i 2019 sendte en serie i fire afsnit om vores lærlinge i Tanzania.

Det vakte derfor stor begejstring i Ulandssekretariatet, da vi i slutningen af 2021 fik tilsagn om sammen med Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde (CKU) at være blevet forvaltere for en ny pulje under Danida, som vil gøre det muligt at sende langt flere unge ud i verden i praktik.

Læs mere om den nye pulje og muligheden for faglige ophold i udviklingslandene:
www.ulandssekretariatet.dk/praktikiverden

Vi sender unge ud på faglige ophold i verden

Ulandssekretariatet er sammen med Center for Kirkeligt Udviklingssamarbejde (CKU) blevet forvalter af en ny pulje under Danida, som gør det muligt for uddannelsesinstitutioner og civilsamfundsorganisationer at søge økonomisk støtte til bl.a. praktikophold i verden.

LÆS MERE OM MULIGHEDERNE PÅ WWW.ULANDSSEKRETARIATET.DK/PRAKTIKIVERDEN

SE FILM

Se, hvordan seks danske lærlinge voksede fagligt og personligt af et praktikophold i Tanzania.

